

HRVATSKI SABOR

Klub zastupnika zeleno-lijevog bloka

Zagreb, 10. ožujka 2021. godine

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Na temelju članka 196. Poslovnika Hrvatskog sabora podnosimo sljedeće

A M A N D M A N E

**na KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
ISTRAŽIVANJU I EKSPLOATACIJI UGLJIKOVODIKA, drugo čitanje, P.Z.E. br.
70:**

AMANDMAN 1:

Na članak 4. Zakona o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika (NN 52/18, 52/19):

Članak 4. mijenja se i glasi:

- (1) Ugljikovodici, geološke strukture pogodne za skladištenje prirodnog plina i trajno zbrinjavanje ugljikova dioksida dobro od interesa za Republiku Hrvatsku, imaju njezinu osobitu zaštitu i iskorištavaju se pod uvjetima i na način koji su propisani ovim zakonom i zakonima koji reguliraju pitanja zaštite okoliša i prirode.
- (2) Geotermalne vode su opće dobro i dobro od interesa za Republiku Hrvatsku, imaju njezinu osobitu zaštitu i iskorištavaju se pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom, zakonima koji reguliraju korištenje, zaštitu i pravni status voda, te drugim zakonima iz područja zaštite okoliša i prirode.
- (3) Naftno rudarstvo i izgradnja naftno-rudarskih objekata i postrojenja za obavljanje naftno-rudarskih radova djelatnost je od interesa za Republiku Hrvatsku.
- (4) Ugljikovodici, geološke strukture pogodne za skladištenje prirodnog plina i trajno zbrinjavanje ugljikova dioksida u vlasništvu su Republike Hrvatske.
- (5) Geotermalne vode opće su dobro pod osobitom zaštitom Republike Hrvatske i u pravnom režimu definiranom čl.8. Zakona o vodama.

Obrazloženje: Na temelju čl.196., st.4. Poslovnika Hrvatskog sabora podnosimo amandman na članak 4. Zakona o ugljikovodicima koji je potrebno uskladiti s člankom 52. Ustava koji kaže:

„More, morska obala i otoci, vode, zračni prostor, rudno blago i druga prirodna bogatstva, ali i zemljište, šume, biljni i životinjski svijet, drugi dijelovi prirode, nekretnine i stvari od osobito kulturnog, povijesnog, gospodarskog i ekološkog značenja, za koje je zakonom određeno da su od interesa za Republiku Hrvatsku, imaju njezinu osobitu zaštitu.“

Vidljivo je da su u samom Ustavu Republike Hrvatske kao dobra od interesa za Republiku Hrvatsku proglašena upravo opća dobra kao što su zrak, voda u rijekama, jezerima i moru te morska obala. S druge strane, otoci te rudno blago nisu u statusu općih dobara. Kod otoka određeni pojas može biti u režimu pomorskog dobra kao općeg dobra, a eventualno i cijeli manji otok, ali rudno blago je u režimu vlasništva.¹ S druge strane, vode su jasno definirane kao opće dobro i kao takve prepoznate u Zakonu o vodama čl.8:

Voda kao opće dobro

Članak 8.

- (1) Vode su opće dobro i imaju osobitu zaštitu Republike Hrvatske.
- (2) Vode u tijelima površinskih i podzemnih voda ne mogu biti objektom prava vlasništva i drugih stvarnih prava.
- (3) Vode iz stavka 2. ovoga članka koriste se i na njima se stječu prava na način i pod uvjetima utvrđenim ovim Zakonom i drugim propisima.

Prema navedenoj odredbi Ustava i Zakona o vodama jasno proizlazi da su vode opće dobro i kao takve ne mogu biti objektom stvarnih prava. Opća dobra su stvari izvan prometa, ali to ne znači da vlast i brigu o njima nitko ne vrši. U članku 3. stavak (3) Zakona o vlasništvu određeno je da o općim dobrima vodi brigu, njima upravlja i za to odgovara Republika Hrvatska, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno. Kod skrbi o općim dobrima treba imati u vidu odredbu članka 35. stavak 7. ZV gdje je određeno da onaj tko skrbi o općim dobrima treba postupati kao dobar domaćin te odgovara za svoje postupanje. Dakle, navedena odredba odnosi se na dužnost Republike Hrvatske ili drugog pravnog subjekta određenog zakonom da upravlja i odlučuje o općim dobrima.

Pojam „dobra od interesa za Republiku Hrvatsku“ je širi od pojma općeg dobra te u statusu dobara od interesa za Republiku Hrvatsku mogu biti opća dobra, javna dobra u općoj uporabi, javna dobra u javnoj uporabi, kao i ostale stvari u običnom stvarnopravnom režimu. Jedina razlika kod takvih stvari odnosi se na posebnu pravnu regulativu glede uporabe, korištenja i prava na njima. Tako i ZV u članku 4. stavak 1. određuje da stvari za koje je na temelju Ustava Republike Hrvatske posebnim zakonom određeno da su dobra od interesa za nju pa imaju njezinu osobitu zaštitu, a nisu opća dobra, da su sposobne biti objektom prava vlasništva i drugih stvarnih prava. Geotermalne vode svakako trebaju spadati u pravni režim općeg dobra kako je definirano Zakonom o vodama, dok se na način na koji je to uređeno Zakonom o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika stavljaju u režim rudnih bogatstava koja mogu biti u vlasničkom režimu, mada su interes RH.

AMANDMAN 2

Na članak 26. Zakona o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika (NN 52/18, 52/19):

¹ mr.sc. Jadranko Jug, Pravni status općih dobara, Vrhovni sud RH, www.vsrh.hr

U članku 26.stavku 1, iza točke 10. dodaju se točke 11., 12., 13., 14., 15., i 16. koje glase:

11. ako se istraživanjem ometa odnosno ugrožavaju istraživanja ili proizvodnja energije iz obnovljivih izvora energije u prostoru koji se poklapa sa istražnim prostorom ili eksploatacijskim poljem ili istraživanje ili eksploatacija energije iz obnovljivih izvora u susjednim istražnim ili eksploatacijskim prostorima/poljima
12. ako se istraživanjem ili eksploatacijom ugrožava mogućnost proizvodnje energije iz obnovljivih izvora
13. ako se istraživanjem ili eksploatacijom ometa odnosno ugrožava mogućnost proizvodnje energije iz obnovljivih izvora energije
14. ako se istraživanjem ili eksploatacijom na bilo koji način smanjuje vrijednost ili količina poljoprivrednih površina i/ili površina pod šumama
15. ako se istraživanjem ili eksploatacijom stvara rizik od onečišćenja podzemnih ili nadzemnih voda
16. ako se na području eksploatacijskog i/ili istražnog polja proglasio nacionalni park ili park prirode ili se radi o području koje je proglašeno područjem Natura 2000

Obrazloženje: Na temelju st.4.čl.196. Poslovnika Hrvatskog sabora podnosimo amandman na članak 26. Zakona o ugljikovodicima koji je potrebno uskladiti sa Europskim zelenim planom koji predviđa u 2021 reviziju klimatski i energetske politike i smjernice. S obzirom na izražene ambicije za redukcije do 2030, a posebno ambiciju da do 2050 EU bude klimatski neutralna smatramo da dugoročni ugovori za istraživanje i eksploataciju nafte, plina i plinskih kondenzata nisu u skladu s planom tranzicije s fosilnih goriva na obnovljive izvore. Hrvatska je izrazila predanost ostvarenju klimatskih ciljeva Europskog zelenog plana i tranziciji s fosilnih goriva na proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. Pri tome Hrvatska ima i izrazite potencijale za proizvodnju energije iz OIE. Iz tog razloga potrebno je uskladiti regulaciju istraživanja i eksploatacije ugljikovodika i naglasiti da primat ima proizvodnja energije iz obnovljivih izvora. Iz tog razloga potrebno je osigurati više razloga za raskid dozvola za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika posebice one razloge koji daju prednost korištenju OIE, zaštiti kvalitete tla i podzemnih i nadzemnih voda, te poljoprivrednog zemljišta i šumskih površina.

AMANDMAN 3

Članak 15. mijenja se i glasi:

U članku 25. stavku (1) riječ „30 godina“ mijenja se sa riječima „najdulje do 31.12.2040 godine“.

Stavak 8.čl.25. briše se.

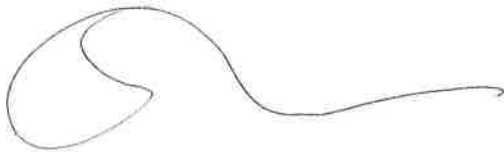
Obrazloženje: Na temelju st.4.čl.196. Poslovnika Hrvatskog sabora podnosimo amandman na članak 25. Zakona o ugljikovodicima koji je potrebno uskladiti sa Europskim zelenim planom koji predviđa u 2021 reviziju klimatski i energetske politike i smjernice. Hrvatska je izrazila predanost ostvarenju klimatskih ciljeva Europskog zelenog plana i tranziciji s fosilnih goriva

na proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. Pri tome Hrvatska ima i izrazite potencijale za proizvodnju energije iz OIE. Iz tog razloga potrebno je uskladiti regulaciju istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na način da osigura postupnu zamjenu fosilnih goriva energijom iz obnovljivih izvora. Pri tome smatramo da je potrebno u narednih 20 godina napraviti tranziciju i u području istraživanja i eksploatacije pri čemu je prvo potrebno napustiti eksploataciju ugljena, zatim nafte i na kraju plina. Iz tog razloga potrebno je i ograničiti duljinu trajanja dozvola kako bi se osiguralo zakonodavcu i budućim Vladama da završe tranziciju i osiguraju mogućnost značajne redukcije u području istraživanja i eksploatacije fosilnih goriva.

S poštovanjem,

SANDRA BENČIĆ

Potpredsjednica Kluba zeleno-lijevog bloka

A handwritten signature in dark ink, consisting of a large, stylized loop followed by a long, horizontal, slightly wavy line extending to the right.